

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

303

Vragen van het lid **Valstar** (VVD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de voorwaarden van de stilligregeling visserij* (ingezonden 9 oktober 2023).

Antwoord van Minister **Adema** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 24 oktober 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met de situatie waarbij nieuwgebouwde kotters als gevolg van de Brexit zijn gekort op hun quota en daardoor hebben stilgelegd, maar niet in aanmerking komen voor de stilligregeling (VSB)¹, omdat zij niet in benodigde referentiejaar hebben gevist?

Antwoord 1

Om in aanmerking te komen voor de stilligregeling moet het vaartuig van de aanvrager onder andere minimaal 120 dagen per jaar hebben gevist in 2018 en 2019, 2019 en 2020 of 2020 en 2021. Op deze manier kan ik vaststellen dat de betreffende ondernemer actief was ten tijde van de Brexit. Vaartuigen die hier niet aan voldoen komen inderdaad niet in aanmerking.

Vraag 2

Hoeveel nieuwgebouwde kotters vallen hierdoor tussen de wal en het schip?

Antwoord 2

Op dit moment beoordeelt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland alle aanvragen voor de stilligregeling, ik kan u dus nog niet vertellen of er hierom aanvragen zijn afgewezen. Tot dusver zijn er vier aanvragen afgewezen van vaartuigen omdat zij ook gebruik hebben gemaakt van de Brexit Adjustment Reserve (BAR) saneringsregeling. Het stapelen van deze subsidies is vanwege de staatssteunregels verboden. Voor zover bekend zijn er vier vaartuigen die geen gebruik kunnen maken van de stilligregeling, omdat dit nieuwbouwschepen (die geen ouder vaartuig vervangen) betreft en deze geen omzet hebben gerealiseerd in de referentiejaar.

¹ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 9 maart 2023, Vissersvaartuig stilliggen door Brexit (VSB) (rvo.nl).

Vraag 3

Is het niet logisch dat deze nieuwgebouwde kotters geen omzet hebben gedraaid in de benodigde referentie jaren – te weten 2017, 2018 en/of 2019 –, aangezien zij toen simpelweg nog niet in de vaart waren?

Antwoord 3

Het omzetverlies, en de uiteindelijke vergoeding, wordt gebaseerd op het gemiddelde van de fiscale jaren 2017, 2018 en 2019. Hiermee kan de situatie zich voordoen dat een vaartuig wel voldoet aan de instapvoorwaarden (zie antwoord 1), maar dat de ondernemer geen vergoeding krijgt omdat ze nog geen omzet hadden in de referentie jaren. Als referentie is het juist redelijk om de jaren te gebruiken waarin niet veel is stilgelegd. In 2020 brak de COVID-pandemie uit, met significante gevolgen voor de omzet van de visserijvloot. Omdat deze jaren niet representatief zijn, is ervoor gekozen om de jaren daaraan voorafgaand te gebruiken als referentie jaren. Zo kon ik objectief vaststellen wat het omzetverlies is, omdat er in deze jaren nog geen impact van Brexit of de COVID-pandemie op de omzet was.

Vraag 4

Vindt u het niet wrang voor de desbetreffende ondernemers dat zij wel zijn gekort op hun quota als gevolg van de Brexit, maar geen gebruik kunnen maken van de stilligregeling, zeker gelet op het feit dat het om forse bedragen gaat en de sector in financieel zwaar weer zit?

Antwoord 4

De visserijsector gaat mij aan het hart, ik zie dat deze het lastig heeft, ook door de Brexit. Op 29 maart 2017 gaf het Verenigd Koninkrijk (VK) formeel kennis van het voornemen tot uittreden aan de Europese Unie, waarop dit vertrek op 31 januari 2020 een feit werd. Het was al vroeg duidelijk dat dit significante gevolgen zou hebben voor de quota van VK-visbestanden. Ondernemers die na de formele kennisgeving van vertrek van het VK uit de EU alsnog in de visserij zijn gestapt, hadden redelijkerwijs kunnen weten dat de Brexit gevolgen zou hebben voor hun visserijonderneming.

Vraag 5

Ziet u mogelijkheden om deze ondernemers alsnog deel te laten nemen aan de huidige stilligregeling? Bijvoorbeeld door hen gebruik te laten maken van andere referentie jaren of door referentie jaren van een voorgaande kotter, mits aangetoond kan worden dat de kotter is vervangen door de nieuwgebouwde kotter in kwestie?

Antwoord 5

Waar mogelijk zet ik mij, in overleg met de Europese Commissie, in voor maatwerk bij de afhandeling van de stilligregeling. De middelen uit de stilligregeling zijn bedoeld om visserijondernemers te ondersteunen in hun omzetverlies en daarom probeer ik daar zoveel mogelijk gebruik van te maken, binnen de nationale en Europese juridische kaders. In dat kader heb ik ruimte gevonden voor het subsidiëren van een vaartuig dat in de referentie jaren in het geheel geen omzet had gehaald, maar wel omzet had gehaald met een voorgaand vaartuig. Hierbij is van belang dat het vaartuig waarmee in de referentie jaren is gevist niet een grotere vangstcapaciteit had dan het vaartuig waarmee is stilgelegd. Ook moet er sprake zijn van dezelfde eigenaar. Andere mogelijkheden zie ik niet binnen de stilligregeling en de daaraan gekoppelde staatssteunbeschikking van de Europese Commissie.

Vraag 6

Ziet u mogelijkheden om de stilligregeling te wijzigen zodat de desbetreffende ondernemers alsnog kunnen deelnemen?

Antwoord 6

Gelet op het voorgaande zie ik daarvoor geen aanleiding. Daarnaast loopt de subsidiabiliteitsperiode van de BAR tot en met 31 december 2023. Dat betekent dat alle uitgaven aan begunstigden gedaan moeten zijn voor die datum. Een wijziging van de stilligregeling of hernieuwde openstelling zal opnieuw goedkeuring vereisen van de Europese Commissie, waardoor het

niet waarschijnlijk is dat ik de middelen kan verstrekken voor de einddatum. Daarom zal ik de regeling niet kunnen wijzigen of opnieuw openstellen.

Vraag 7

Ziet u andere mogelijkheden om deze groep vissers tegemoet te komen?

Antwoord 7

Ik blijf mij inzetten voor het ondersteunen van de visserijsector met verschillende regelingen. Zo staat er op dit moment de Energievis-regeling open waarmee vissers brandstofbesparende maatregelen kunnen laten subsidiëren. Daarnaast zal er in het voorjaar van 2023 een innovatieregeling voor de visserij worden opengesteld. Er zijn echter geen extra regelingen meer voorzien voor compensatie van geleden omzetverlies door de Brexit.